

VEILIGHEIDSANALYSE 2015-2019

Openbare Orde & Veiligheid (E. van der Burg & M. Schokkenkamp)
Februari 2020

INHOUD

1. Inleiding	4
1.1 Inleiding.....	4
1.2 Achtergrond	5
2. Veiligheidsbeeld	6
2.1 Veiligheidsbeeld Midden-Nederland 2015-2019	6
2.1.1 Criminaliteitscijfers relatief	9
2.2 Veiligheidsbeeld Nieuwegein	10
2.3 Evaluatie kwantitatieve ambities IVP 2017-2020	11
2.4 Evaluatie kwalitatieve ambities IVP 2017-2020	13
2.5 Evaluatie IVP organisatorisch	19
3. Veiligheidsgevoel & bevindingen	20
3.1 Veiligheidsgevoel & onderzoek.....	20
3.2 Samenvatting bevindingen professionals.....	25
4. Trendinventarisatie	29
4.1 Trendinventarisatie thematisch.....	29
5. Analyse en voorstel	31

Legenda

Naam	Afkorting
Bureau Regionale Veiligheidsstrategie	RVS
Integraal Veiligheidsplan	IVP
HIC	High Impact Crimes
MT	Managementteam
OOV	Openbare orde en veiligheid
WIL	Werk en Inkomen Lekstroom
KVO	Keurmerk Veilig Ondernemen
Persoonsgerichte Aanpak	PGA
UVP	Uitvoeringsplan
WABP	WhatsAppbuurtpreventie

1. INLEIDING

1.1 Inleiding

Op 19 november 2019 is de startnotitie Integraal Veiligheidsplan (IVP) door het college vastgesteld. In deze notitie is een stappenplan beschreven voor de totstandkoming van IVP 2020-2024.

Om inzichtelijk te maken wat er speelt aan veiligheidsproblematiek in Nieuwegein is een veiligheidsanalyse opgesteld. De veiligheidsanalyse vormt de inhoudelijke basis voor het veiligheidsbeleid. De analyse komt tot stand door het raadplegen van verschillende bronnen: o.a. veiligheidscijfers, inwonersonderzoek, input vanuit professionals en bewoners. Op basis van de uitkomsten van de veiligheidsanalyse wordt een voorstel gedaan voor de prioriteiten van het IVP 2020-2024.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het veiligheidsbeeld behandeld. Het veiligheidsbeeld bestaat uit de ontwikkeling van de veiligheidscijfers in de regio en van Nieuwegein specifiek. Tevens worden de cijfers gespiegeld ten opzichte van de ambities uit het huidige Integraal Veiligheidsplan 2017-2020. Het huidige IVP kent de volgende vier prioriteiten:

1. georganiseerde ondermijnende criminaliteit
2. aanpak van jeugdgroepen en jongerenoverlast
3. aanpak van woninginbraak
4. aanpak van autokraak

Het veiligheidsgevoel komt aan bod in hoofdstuk 3. Dit hoofdstuk geeft inzicht in het gevoel dat de bewoners van Nieuwegein hebben met betrekking tot veiligheid. Daarnaast komen in dit hoofdstuk ook de uitkomsten van de uitvraag onder professionals aan de orde. Wat zien zij aan problematiek, welke ontwikkelingen zien zij en waar moeten we in de toekomst wat mee?

In hoofdstuk 4 vindt u de trendinventarisatie. In dit hoofdstuk wordt een beeld gegeven over de ontwikkelingen op het gebied van veiligheidsproblematiek. Het doel is om inzicht te geven in welke ontwikkelingen er spelen in de regio en landelijk.

Tot slot volgt in hoofdstuk 5 de conclusie en wordt een voorstel gedaan voor prioriteiten in het nieuwe IVP.

1.2 Achtergrond

Regionale Veiligheidsstrategie

In de regio Midden-Nederland werken we als veiligheidspartners samen op basis van een Regionale Veiligheidsstrategie (RVS). Deze veiligheidsstrategie is in april 2019 vastgesteld.

In de raadsvergadering van 28 maart 2019 heeft de gemeenteraad Nieuwegein ingestemd met een positieve reactie op de Regionale Veiligheidsstrategie 2019-2022. De volgende prioriteiten zijn opgenomen in de Regionale Veiligheidsstrategie:

- *De aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit:* drugscriminaliteit is effectief verstoord. Aanpak op districtelijke ondermijningsthema's, onaantrekkelijk pad voor jongeren.
- *Effectieve verbinding tussen zorg en veiligheid:* versterken vroegsignalering en preventie, effectieve methodiek kwetsbare personen en huishoudens met complexe problematiek, informatiedeling tussen domeinen.
- *Cyberveiligheid:* preventie en bewustwording, samenwerking en kennisdeling, bestrijden cybercrime.

Deze prioriteiten kwamen tot stand op basis van input van de gemeenten (Midden-Nederland), Politie en Openbaar Ministerie. De prioriteiten uit de verschillende integrale veiligheidsplannen vormden de bijdrage vanuit de gemeenten. In Nieuwegein is de cyclus van de totstandkoming van het IVP niet voorafgaand aan de vaststelling van de regionale veiligheidsstrategie, maar er na. Als gemeente kunnen we eigen prioriteiten bepalen, maar zoals uit de veiligheidsanalyse zal blijken zijn de thema's die in de regionale veiligheidsstrategie terug komen ook heel herkenbaar voor Nieuwegein. Op basis van het veiligheidsbeeld en de veiligheidsanalyse wordt in het laatste hoofdstuk van dit document een voorstel gedaan voor de prioriteiten in het IVP 2020-2024.

Uitkomsten strategische verkenning veiligheid door de raad

In januari 2019 is gestart met de strategische verkenning veiligheid door de raad. De aftrap heeft plaatsgevonden met een inspiratiesessie door lector Remco Spithoven. Dat heeft de volgende bevindingen opgeleverd:

- Veiligheid vraagt overal iets anders en betekent iets anders.
- Neem de verschillen tussen wijken en buurten zoveel mogelijk als uitgangspunt van afgewogen beleid en als er aanleiding is, ga dan verdiepen.
- Realiseer je dat veiligheid in de ogen van de burgers doorgaans gaat over het collectieve sociale klimaat in de buurt en grote maatschappelijke vraagstukken.
- Sluit aan bij waar de burgers mee bezig zijn.
- Daarom is het goed om maatwerk toe te passen op buurten en wijken.
- Inventariseer wat daar nodig is, maar kijk vooral ook naar de dingen die daar goed lopen.
- Geef de ruimte aan professionals in de wijken.
- Breng balans aan tussen maatwerk en zaken die op een hoger niveau aangepakt kunnen worden zoals ondermijning of auto-inbraken.
- Breng cijfers en verhalen bij elkaar.

Als vervolg op de inspiratiesessie hebben twee wijkgesprekken plaats gevonden door raadsleden met bewoners uit Fokkesteege en Blokhoeve. De uitkomsten van deze twee gesprekken zijn in hoofdstuk 3 verwerkt.

2. VEILIGHEIDSBEELD

2.1 Veiligheidsbeeld Midden-Nederland 2015-2019

In de onderstaande tabel zijn de jaarcijfers van de regio Midden-Nederland opgenomen. De cijfers zijn afkomstig van bureau RVS en geven inzicht in de jaarlijkse ontwikkeling over de verschillende onderwerpen. In de tabel zijn dezelfde onderwerpen weergegeven als in de veiligheidsanalyse 2011-2015, zodat er per onderwerp goed vergeleken kan worden hoe de onderwerpen zich hebben ontwikkeld. Belangrijk is wel om te vermelden dat dit om geregistreerde misdrijven gaat die bij Politie Midden-Nederland bekend zijn. Per delict kan de meldingsbereidheid verschillen. Als er geen aangiften wordt gedaan dan komt dit ook niet terug in de statistieken. Ook kunnen de cijfers hoger zijn als juist de politie daar veel op heeft ingezet. De cijfers zijn nuttig, want ze geven een indicatie, maar het is niet het totale beeld. Ervaringen van professionals zijn belangrijk om een beeld te kunnen duiden.

misdrijven aantal - Regio						
	2015	2016	2017	2018	2019	2019 t.o.v. 2015
criminaliteit totaal	108278	105114	95854	91782	94266	-13%
autokraak	13673	13814	12540	11012	10623	-22%
brom-,snor-,fietsdiefstal	13263	11893	10085	9558	8923	-33%
drugshandel,-vervaardiging,-bezit	1299	1336	1287	1189	1051	-19%
fraude: totaal fraude	6378	8215	7698	8156	10036	57%
geweld: totaal	9228	9346	8719	8534	8665	-6%
geweld: bedreiging	2821	2867	2624	2611	2840	1%
geweld: mishandeling	4540	4621	4442	4138	4137	-9%
geweld: openlijk geweld	529	460	440	422	421	-20%
geweld: overval	103	107	101	70	93	-10%
geweld: straatroof	432	362	252	279	313	-28%
geweld: zeden	512	648	639	756	629	23%
huiselijk geweld	2198	2170	1952	1923	1953	-11%
vernielingen	12071	10934	9588	8668	9262	-23%
wapendelicten totaal	481	452	397	480	550	14%
winkeldiefstal	4307	4393	4662	4470	4608	7%
woninginbraak: geslaagd	5587	5165	4656	4009	3476	-38%
woninginbraak: pogingen	3000	2746	2654	2224	1770	-41%
woninginbraken	8587	7911	7310	6233	5246	-39%
zakkenrollen	2287	1888	1585	1070	1029	-55%
Daling 10% of meer						
Daling 9% of minder						
Stijging 9% of minder						
Stijging 10% of meer						
Bron	Politie Midden-Nederland					

Daling totale criminaliteit regio Midden-Nederland 2015-2019

In 34 gemeenten binnen de regio Midden-Nederland is sprake van een daling in de criminaliteitscijfers als we de periode 2015-2019 bekijken. De gemeenten met de grootste dalingen zijn Renswoude, Woerden en Eemnes. Bij vijf gemeenten is sprake van een stijging van de totale criminaliteit. De gemeenten met de grootste stijgingen zijn: Noordoostpolder, Leusden, Lopik, Stichtse Vecht en Zeewolde. Nieuwegein is vergelijkbaar qua inwoneraantal met de gemeenten Stichtse Vecht, Zeist en Veenendaal. In Nieuwegein zijn de criminaliteitscijfers wel hoger in vergelijking met genoemde gemeenten, maar zitten we goed op koers qua afname van de totale criminaliteit.

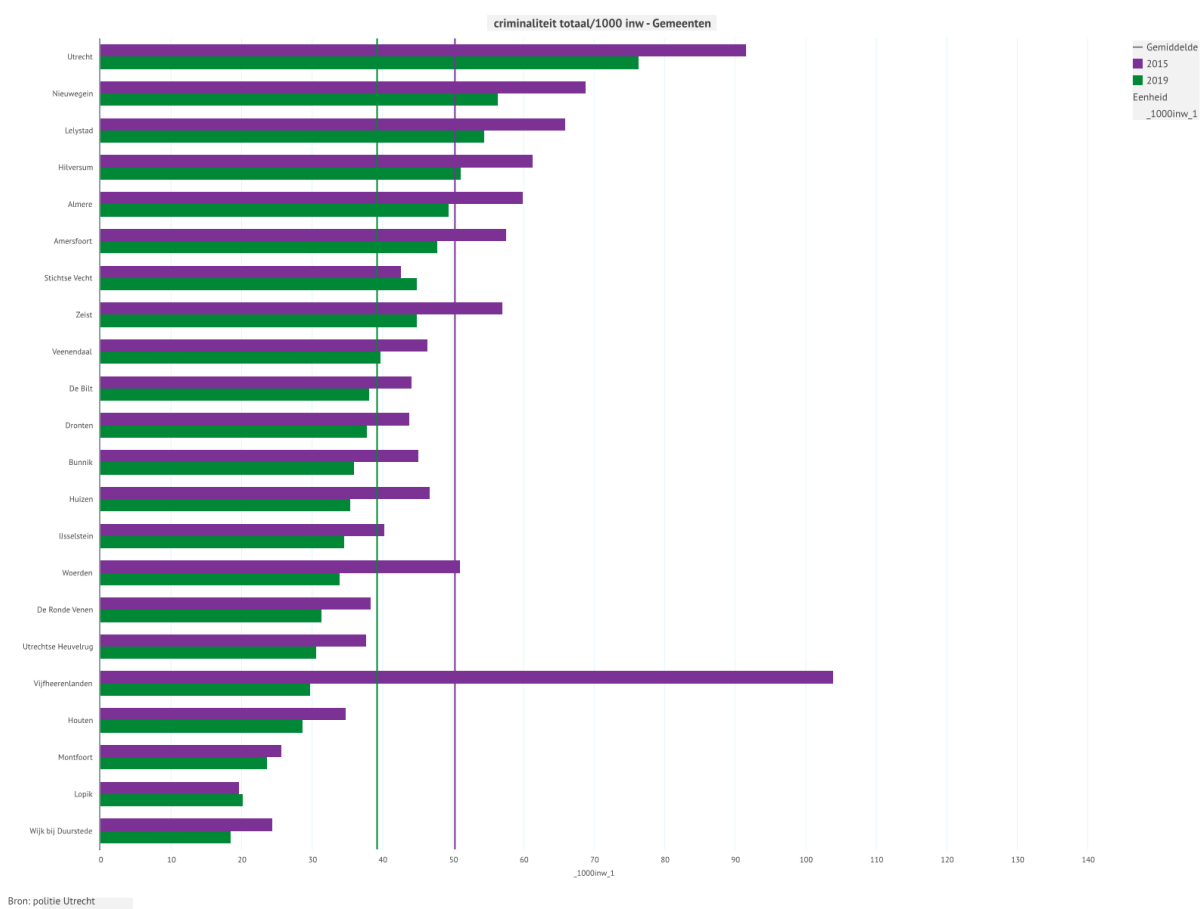
Als we kijken naar de periode 2018-2019 dan is er in Nieuwegein een lichte stijging te zien van 1% van de totale criminaliteitscijfers. In de regio Midden-Nederland is deze toename 3%.

Deze toename wordt voor een deel verklaard door het verruimen van de mogelijkheden en het stimuleren van het doen van internetaangifte. Ook de aanpassing in de registratie van de zogenoemde samenloop is van invloed hierop. Dit houdt in dat sommige gebeurtenissen, bijvoorbeeld een bedreiging met een wapen, sinds medio 2018 door de politie op beide delictsoorten worden geregistreerd. Per saldo moeten we concluderen dat de totale geregistreerde criminaliteit zich lijkt te stabiliseren. Dit in tegenstelling tot de enorme daling in het afgelopen decennium van ruim een kwart.

criminaliteit totaal - Gemeenten							
	2015	2016	2017	2018	2019	2019 t.o.v. 2015	Inwoner aantal
Utrecht	30619	29787	28110	26670	26948	-12%	357.179
Almere	11802	11230	9911	9928	10264	-13%	211.514
Amersfoort	8776	8347	7491	7342	7475	-15%	157.286
Hilversum	5342	4991	4703	4195	4612	-14%	90.902
Lelystad	5039	4549	4176	4041	4240	-16%	78.477
Nieuwegein	4215	4271	3631	3510	3553	-16%	63.466
Gooise Meren	3009	2947	2697	2859	2984	-1%	58.151
Stichtse Vecht	2726	2975	2716	2744	2892	6%	64.851
Zeist	3513	3323	3101	2707	2870	-18%	64.702
Veenendaal	2944	2798	2754	2718	2606	-11%	66.731
Woerden	2581	2210	2069	1917	1771	-31%	52.307
Noordoostpolder	1449	1667	1639	1541	1684	16%	47.157
Vijfheerenlanden	2040	2053	1793	1713	1658	-19%	56.637
De Bilt	1864	1692	1564	1472	1631	-13%	43.164
Dronten	1769	1706	1539	1292	1545	-13%	41.462
Utrechtse Heuvelrug	1818	1985	1617	1415	1516	-17%	49.601
Soest	2091	1905	1642	1543	1511	-28%	46.534
Huizen	1931	1831	1458	1400	1466	-24%	41.251
Houten	1695	1773	1583	1537	1432	-16%	50.157
De Ronde Venen	1633	1657	1501	1332	1384	-15%	44.432
IJsselstein	1371	1330	1184	1147	1181	-14%	34.162
Baarn	1238	1269	1180	1090	1096	-11%	24.836
Leusden	784	828	725	773	895	14%	30.312
Zeewolde	738	965	732	711	751	2%	22.614
Wijdmeren	763	760	681	650	659	-14%	24.321
Weesp	885	822	702	703	654	-26%	19.567
Bunschoten	743	641	576	503	624	-16%	21.835
Rhenen	602	617	552	639	600	0%	20.095
Bunnik	661	585	508	565	546	-17%	15.226
Laren	527	545	472	405	498	-6%	11.263
Wijk bij Duurstede	566	532	535	457	441	-22%	23.879
Blaricum	471	511	435	332	437	-7%	11.468
Urk	502	451	406	410	395	-21%	20.978
Montfoort	351	315	318	366	331	-6%	13.924
Woudenberg	406	338	391	326	320	-21%	13.324
Lopik	278	358	337	276	292	5%	14.439
Oudewater	266	220	199	196	258	-3%	10.238
Eemnes	333	338	312	302	235	-29%	9211
Renswoude	156	137	138	108	106	-32%	5428
Daling 10% of meer							
Daling 9% of minder							
Stijging 9% of minder							
Stijging 10% of meer							
Eenheid	misdrijven						
Bron	Politie Midden-Nederland						

2.1.1 Criminaliteitscijfers relatief

In onderstaande staafdiagram is weergegeven hoe de totale criminaliteitscijfers zich verhouden ten opzichte van het inwonertal. Dit geeft de totale criminaliteit per 1000 inwoners weer. Over het algemeen is een daling zichtbaar in de regio Midden-Nederland. In 2 van de 24 gemeenten is sprake van een stijging van de criminaliteit per 1000 inwoners. De overige 21 gemeenten volgen de trend in de regio wat betreft de daling. Ook in Nieuwegein is er sprake van een daling (-18,2%) in 2019 t.o.v. 2015. In cijfers van 68,8 naar 56,3 delicten per 1000 inwoners. Om perspectief te bieden: in 2006 was het criminaliteitscijfer 94,2 per 1000 inwoners. Nieuwegein kent nog steeds een hoge positie in de regio, maar er is sprake van een behoorlijke daling. De gemiddelde kans op slachtofferschap van een delict is voor de inwoners van Nieuwegein afgenomen.

1

¹ N.B. Door de samenvoeging van de verschillende gemeenten kent de gemeente Vijfheerenlanden een grote piek in 2015.

2.2 Veiligheidsbeeld Nieuwegein

Dit hoofdstuk gaat in op de ontwikkeling van de veiligheidscijfers van Nieuwegein, in de periode 2015-2019. Het doel van dit hoofdstuk is om een duidelijk overzicht te creëren van de huidige situatie in Nieuwegein. Deze wordt vervolgens gespiegeld met de ambities uit het IVP 2017-2020. Ook worden de belangrijkste onderwerpen, die in relatie staan met het huidige IVP, verder uitgewerkt.

Totaal overzicht misdrijven 2015-2019 – Nieuwegein

In onderstaande tabel is een overzicht weergegeven per misdrijfcategorie en de ontwikkelingen over de periode 2015-2019. De totale criminaliteit is in Nieuwegein met ongeveer 16% afgenomen in 2019 t.o.v. 2015. Verder zijn er veel sterke dalingen zichtbaar in de cijfers, met name op de HIC-feiten. Er moet echter wel rekening gehouden worden met het feit dat bij sommige categorieën de aantallen erg laag zijn waardoor er snel extreme verschillen kunnen ontstaan in de cijfers. Ook zorgt de inzet van politiecapaciteit ervoor dat een type misdrijf meer voorkomt. Als er meer politie wordt ingezet in het opsporen van een bepaald type misdrijf, dan zal deze ook sneller en vaker terugkomen in de cijfers.

Uit de cijfers blijkt dat er een verschuiving plaatsvindt in het type delict dat voorkomt. Uit de cijfers blijkt bijv. dat inbraak, diefstal en vernielingen afnemen. Tegelijkertijd zien we een toename in andere vormen van criminaliteit (drugshandel, fraude, zeden- & geweldsdelicten).

misdrijven aantal Absoluut - Nieuwegein						
	2015	2016	2017	2018	2019	2019 t.o.v. 2015
criminaliteit totaal	4215	4271	3631	3510	3553	-16%
autokraak	774	1049	843	651	543	-30%
Fietsdiefstal	405	207	183	159	173	-57%
bromfiets diefstal	69	53	60	26	50	-28%
drugshandel, -vervaardiging, -bezit	42	35	46	65	80	90%
fraude: totaal fraude	167	244	217	275	357	114%
geweld: totaal	292	278	238	270	272	-7%
geweld: bedreiging	78	73	72	65	87	12%
geweld: mishandeling	138	137	117	139	128	-7%
geweld: openlijk geweld	18	22	14	11	16	-11%
geweld: overval	5	1	1	1	2	-60%
geweld: straatroof	17	9	11	9	5	-71%
geweld: zeden	18	23	20	37	24	33%
huiselijk geweld	77	64	51	67	62	-19%
inbraak/diefstal bedrijf en instelling	125	118	75	107	102	-18%
Meldingen jongerenoverlast	332	421	426	285	294	-11%
vernielingen	520	450	329	300	338	-35%
wapendelicten: totaal	33	21	14	12	27	-18%
winkeldiefstal	180	204	214	248	193	7%
woninginbraken	320	325	260	223	159	-50%
woninginbraak: pogingen	161	139	95	98	45	-72%
zakkenrollen	70	51	49	23	22	-69%
Daling 10% of meer						
Daling 9% of minder						
Stijging 9% of minder						
Stijging 10% of meer						
Bron	Politie Midden-Nederland					

Perspectief verleden

Uit de gegevensverzameling uit 1998 blijkt dat Nieuwegein een grote stap heeft gemaakt. In 1998 hebben er 582 woninginbraken (geslaagd & pogingen) plaatsgevonden in Nieuwegein. In 1997 lag het aantal nog hoger, namelijk 1012 registraties van pogingen of geslaagde woninginbraken. Belangrijk om hierbij te vermelden is dat deze cijfers niet de cijfers bevatten waar het gaat om een inbraak op een school, bedrijf of sportlocatie e.d. Deze werden apart geregistreerd onder de categorie 'overige inbraken'. Verder zijn er 1998 1150 geregistreerde aangiftes van autokraak. In 1997 waren dit er 907. Ook andere categorieën delicten zoals bijvoorbeeld vandalisme was in 1998 met 895 beduidend hoger dan nu.

2.3 EVALUATIE KWANTITATIEVE AMBITIES IVP 2017-2020

In deze paragraaf worden de kwantitatieve ambities uit het huidige IVP geëvalueerd. In de tabel hieronder is een overzicht gegeven van de gestelde ambitie en het behaalde resultaat tot nu toe. In het IVP 2017-2020 zijn vier prioriteiten benoemd. Deze prioriteiten zijn: autokraak, woninginbraak, ondermijning en aanpak jeugdgroepen en jongerenoverlast. Twee van deze prioriteiten hebben kwalitatieve doelstellingen (ondermijning en jongerenoverlast). Deze worden in de volgende paragraaf toegelicht. Autokraak en woninginbraak kennen alleen kwantitatieve doelstellingen en worden in deze paragraaf behandeld.

Ambitie	Gehaald ja/nee
Het aantal autokraken is aan het einde van 2017 met 25% gedaald ten opzichte van 2015 (maximaal 580).	Nee: 843 (2017) Ja: 543 (2019)
Het aantal fietsendiefstallen is aan het einde van 2019 met 30% gedaald ten opzichte van 2015 (285).	Ja: 223 (2019)
Het aantal bedrijfsinbraken is aan het einde 2020 ten opzichte van 2015 niet gestegen (125).	Ja: 102 (2019)
Het aantal winkeldiefstallen is aan het einde van 2020 ten opzichte van 2015 niet gestegen (180).	Nee: 193 (2019) Na 3 jaar stijging op rij vanaf 2019 weer een daling ingezet
Het aantal vernielingen is aan het einde 2020 ten opzichte van 2015 niet gestegen (520).	Ja: 338 (2019)
Het aantal woninginbraken is aan het einde van 2019 ten opzichte van 2015 gedaald met 10% (289).	Ja: 159 (2019)
Het aantal straatroven is aan het einde van 2020 ten opzichte van 2015 niet gestegen (17).	Ja: 5 (2019)

Ontwikkeling van de kwantitatieve prioriteiten²

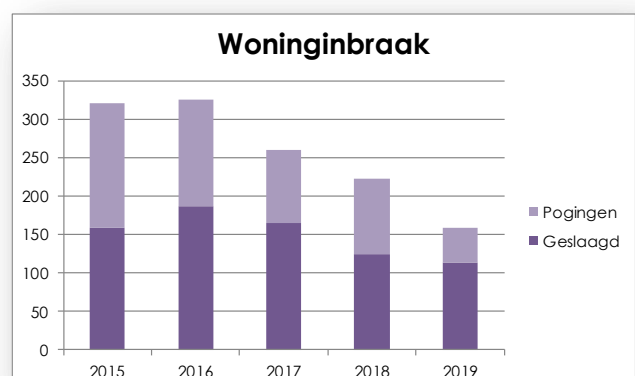
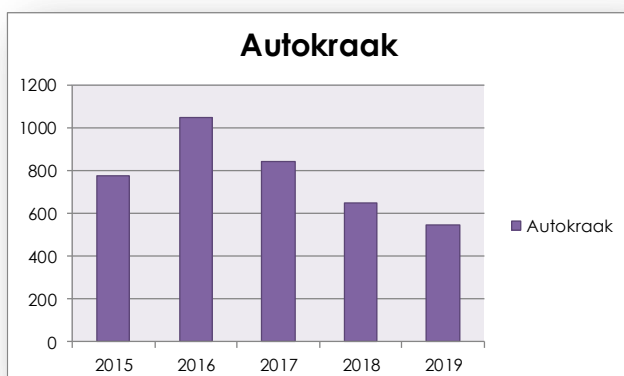
In de volgende alinea's is een kort overzicht gegeven van de belangrijkste ontwikkelingen per categorie in relatie tot de kwantitatieve ambities uit IVP 2017-2020. Van deze kwantitatieve ambities zijn de er twee opgenomen als prioriteit in het IVP 2017-2020. Dit zijn: autokraak en woninginbraak.

1. Autokraak

Deze categorie bevat diefstal vanaf en uit een auto. Daarbij kan het bijvoorbeeld gaan om een laptop die wordt ontvreemd uit een auto, maar ook het stelen van een airbag of koplampen vallen onder deze categorie. Het aantal autokraken dat geregistreerd wordt, neemt af sinds 2016. Ondanks het feit dat de aantallen nog steeds hoog zijn, is het aantal autokraken met 30% afgenomen (2019 t.o.v. 2015). 2015 kende 774 autokraken, 2019 kende er 543. Een verklaring voor het hoge aantal is de geografische ligging van Nieuwegein en het grote oppervlakte aan industrieterreinen dat Nieuwegein kent. Gemeente Nieuwegein heeft samengewerkt met partners om autokraak aan te pakken. Bijvoorbeeld in het Donkere Dagen Offensief.

2. Woninginbraak

In de tabel hieronder is een overzicht gegeven van de jaarlijkse cijfers woninginbraak in Nieuwegein. Wat op valt is dat er de afgelopen vier jaar sprake is van een daling, met uitzondering van 2016. Vooral in 2019 is er sprake van een forse daling. Het aantal woninginbraken is met 50% afgenomen in 2019 ten opzichte van 2015. In 2015 vonden er 320 woninginbraken plaats, in 2019 waren er 159 woninginbraken. Het totale aantal woninginbraken bestaat uit de pogingen en de geslaagde inbraken.

Conclusie

Autokraak en woninginbraak kwamen in 2015 voor in grote aantallen. Vanwege de geografische ligging van Nieuwegein is de stad kwetsbaar voor deze twee vormen van criminaliteit. Dit was de aanleiding om prioriteit te geven aan de aanpak hiervan. In het IVP 2017-2020 zijn twee doelstellingen geformuleerd namelijk: 25% afname van het aantal autokraken in 2017 t.o.v. 2015 en 10% afname in het aantal woninginbraken in 2019 t.o.v. 2015.

De doelstelling van het onderwerp woninginbraak is gehaald. Het aantal woninginbraken is gereduceerd naar 159 in 2019 wat betekent dat er een afname is van 50%. De doelstelling van het onderwerp autokraak heeft een andere ontwikkeling meegemaakt. Autokraak is fors toegenomen met 36% in het jaar 2016 (1049 autokraken). In 2017 is het afgenomen t.o.v. 2016 naar 843 autokraken. Ondanks de afname in 2017 is het aantal nog steeds hoger dan het aantal in 2015 (9% hoger dan in 2015). Dit betekent dat de eerste doelstelling niet gehaald is. De dalende trend heeft zich echter wel voortgezet in de jaren na 2017. In 2019 is het aantal autokraken afgenomen tot 543. Een afname van 30% ten opzichte van 2015.

² Aangezien de kwantitatieve doelstellingen eerder dit hoofdstuk uitgebreid behandeld zijn is er gekozen voor een overzicht van de twee kwantitatieve prioriteiten en niet alle doelstellingen.

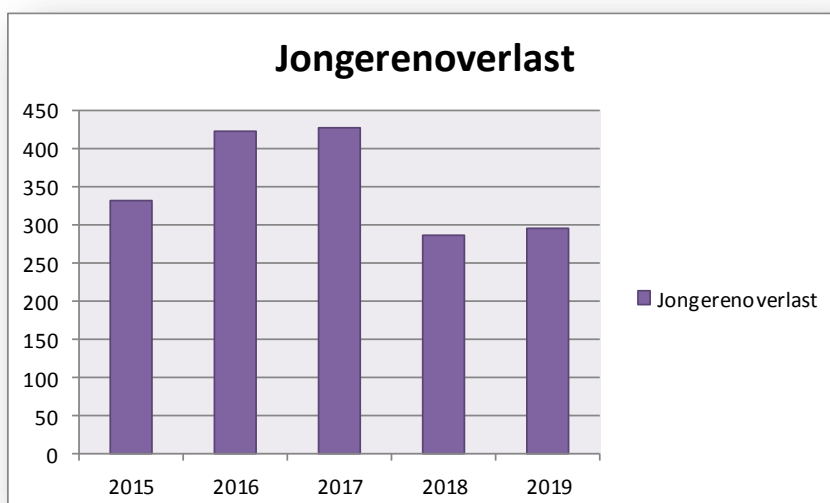
2.4 EVALUATIE KWALITATIEVE AMBITIES IVP 2017-2020

In de blokken hieronder is een overzicht weergegeven over de ontwikkelingen met betrekking tot de kwalitatieve ambities afkomstig uit het IVP 2017-2020.

1. Jeugdgroepen en jongerenoverlast

In de tabel hieronder is een overzicht weergegeven van de jaarlijkse ontwikkelingen met betrekking tot de cijfers van jongerenoverlast. Sinds 2018 is er sprake van een forse afname in de cijfers. In 2017 waren er 426 meldingen van jongerenoverlast. In 2018 zijn dit er 285 geweest en in 2019 waren het er 294. Ondanks een lichte stijging sinds 2018 is er in 2019 nog steeds sprake van een daling ten opzichte van 2015.

Grafiek:

Ambitie:

jongerenoverlast

Het aantal jeugdgroepen blijft beperkt tot 2 per jaar. Daarbij wordt voor de bekende groepen altijd een groepsaankpak geformuleerd.

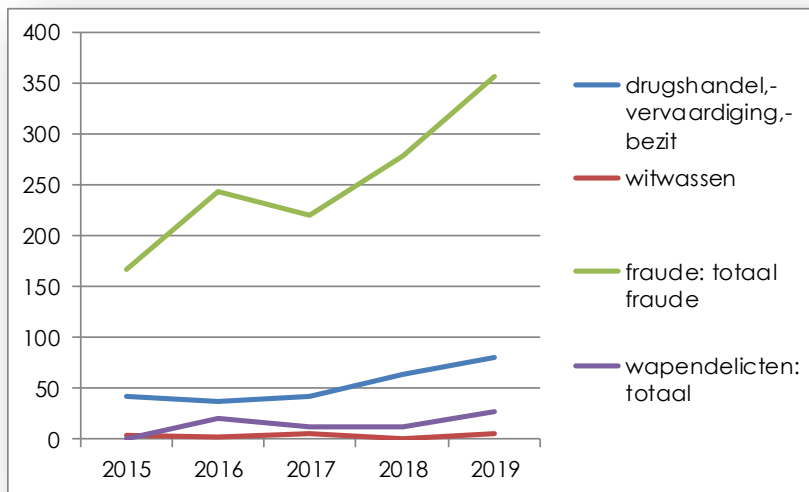
Resultaat:

Het aantal jongerenoverlastmeldingen is gedaald. Jongeren zijn minder zichtbaar buiten, omdat veel zich online afspeelt. Ook is er minder sprake van vaste jeugdgroepen, maar meer van fluïde netwerken. Waar eerder autokraak en woninginbraak als beginnersdelict werd gezien, lonkt nu drugshandel voor de jeugd. De heftigheid van incidenten waar jongeren bij betrokken zijn neemt toe. Conclusie: de cijfers van jongerenoverlast zijn geen goede indicator meer. Het gaat om het inzicht van politie, gemeente, jongerenwerk en scholen om te weten wat er speelt. En dit heeft volop aandacht nodig.

2. Ondernijning

In de volgende tabel is een overzicht weergegeven van de ontwikkelingen op het gebied van ondernijning. Dit is uitgesplitst naar vier onderdelen: drugshandel, wapenbezit, fraude en witwassen. Wat opvalt is dat het aantal drugshandel gerelateerde incidenten toeneemt door de jaren heen, met name sinds 2017. In 2015 waren er 42 misdrijven gerelateerd aan drugs en in 2019 80. Ook het aantal fraude gevallen neemt ieder jaar toe m.u.v. 2017. Witwassen en wapendelicten zijn door de jaren heen redelijk stabiel en zitten op ongeveer hetzelfde niveau als in 2015. Dit overzicht laat ook zien dat de ondernijningscasuïstiek zich nog moeilijk in cijfers laat uit drukken. De definities zijn vrij omvattend.

Grafiek:

Ambitie: ondernijning

In 2017 wordt met behulp van een ondernijningsbeeld op hoofdlijnen concreter zichtbaar in welke mate ondernijnende criminaliteit een plek heeft in Nieuwegein

Legenda:

Begrip	Subcategorie
Drugshandel, -vervaardiging en -bezit	Handel in soft- en harddrugs Bezit soft- en harddrugs Fabriceren van soft- en harddrugs
Witwassen	Het witwassen van geld
Fraude	Oplichting, flessentrekkerij, overig bedrog of vervalsing. Vals geld maken en/of uitgeven, paspoort vervalsing. Fraude met betaalproducten, rijbewijs vervalsing, namaak goederen, identiteitsfraude, uitkeringsfraude, verzekeringsfraude, subsidiefraude etc.
Wapendelicten	Bezit vuurwapen Handel vuurwapen Bezit overig wapen Handel in overig wapen

N.B. onder overig wapen vallen diverse wapens; deze variëren van nepwapens tot tasers, knuppels, verboden messen etc.

Overzicht:

Onderstaand overzicht betreft alleen de bestuurlijke sluitingen. Als bijvoorbeeld hennep wordt aangetroffen in een huurwoning dan treft de verhuurder maatregelen. Het aantal sluitingen wisselt per jaar. Het hangt van de casuïstiek af welke maatregel het meest passend is. Dat kan bijvoorbeeld ook een last onder dwangsom zijn.

jaar	totaal aantal sluitingen	w.v. bedrijfspand (aanleiding)	w.v. woning (aanleiding)
2015	5	4 (drugs 3x, 1x drugs & overig)	1 (drugs 1x)
2016	6	2 (drugs 2x)	4 (drugs 4x)
2017	8	6 (drugs 5x, 1x drugs & overig)	2 (drugs 2x)
2018	7	5 (drugs 5x)	2 (drugs 1x, overig 1x)
2019	4	4 (drugs 2x, 1x drugs & overig, 1x overig)	n.v.t.

Resultaat:

Het Ondernijingsbeeld is opgeleverd. In 2017 is een ronde gedaan langs college, raad, MT en afdelingsoverleggen om bewustwording te creëren. In 2019 is een nieuwe sessie gedaan i.v.m. nieuwe raad en college.

Het Ondernijingsbeeld laat zien dat drugsgelateerde problematiek als belangrijkste vorm van ondernijnde criminaliteit naar voren komt in Nieuwegein. De aanpak van drugs is ook prioriteit in heel de regio Midden-Nederland. Uit het Ondernijingsbeeld bleek ook dat er nog veel blinde vlekken waren. Door middel van integrale controles proberen we de blinde vlekken voor Nieuwegein inzichtelijker te maken. Hierbij wordt intern nauw samen gewerkt met het project actualisatie bedrijvenbestand en extern met veiligheidspartners. Sinds mei 2017 is er een lokaal ondernijningsoverleg waar signalen worden besproken, het informatiebeeld completer wordt gemaakt en vervolgens gekeken wordt welke interventie nodig is en met welke partners. Diverse casuïstiek is opgepakt. Districtelijk is voor de komende jaren het thema risicolocaties prioriteit.

Gezien de aard van de problematiek hebben het College van B en W en gemeenteraad Nieuwegein capaciteit vrij gemaakt voor een projectleider Ondernijning.

Overige kwalitatieve ambities:**Ambitie:** Drugsoverlast

Uiterlijk eind 2017 is er een analyse die inzicht geeft in de problemen rondom drugsoverlast, hoe drugsoverlast kan worden gemonitord en een basis geeft voor het opstellen van een aanpak.

Resultaat:

In opdracht van de gemeente is het onderzoek *“Drugsgebruik in Nieuwegein. Een kwalitatief onderzoek naar de mate van problematisch drugsgebruik binnen de gemeentegrenzen”* uitgevoerd. Naar aanleiding van de conclusies en aanbevelingen van dit onderzoek is er in samenwerking met Jellinek, het centrum voor Verslavingspreventie in de regio Utrecht, een plan van aanpak opgesteld. Er was een verschil waarneembaar tussen de beleving van drugsoverlast en de feitelijke meldingen die bij de politie binnen kwamen. Het plan van aanpak was gericht op preventie middelengebruik en met bijkomend doel om meer inzicht te krijgen in drugsoverlast.

Het beeld dat door inwoners werd geschetst was niet te herleiden uit de cijfers van de politie. Dit lijkt iets te veranderen. De wijkagenten geven aan dat drugsoverlast meer voorkomt en er is ook sprake van een lichte toename van de cijfers.

Om de meldingsbereidheid onder inwoners te vergroten zijn meerdere initiatieven ondernomen. Bij persberichten die uitgaan rond sluiting van hennepvelden wordt de oproep om te melden altijd gedaan evt. via Meld Misdad Anoniem. In de zomer van 2018 heeft er een hennepcontainer gestaan op Muntplein en City-Plaza.

Ambitie: Woonoverlast

Het grootste deel van de casussen worden opgelost door vroegtijdig overleg, het maximaal aantal casussen dat behandeld wordt in het casusoverleg blijft op die manier beperkt.

Resultaat:

De aanpak van woonoverlast is de afgelopen jaren geprofessionaliseerd. Door effectiever en efficiënter met casuïstiek om te gaan wordt er meer casuïstiek aangemeld. Daarnaast zien we de complexiteit binnen de woonoverlast casuïstiek toenemen.

Ambitie: Radicalisering

Uiterlijk in 2017 is bij alle betrokken partijen bekend hoe en waar signalen van polarisatie, radicalisering en extremisme kunnen worden gemeld.

Resultaat:

Door onvoldoende capaciteit bij team openbare orde en veiligheid (OOV) is radicalisering niet in 2017 opgepakt. In 2018 is het districtelijk casusoverleg opgestart waar Nieuwegein aan deelneemt door middel van het convenant persoonsgerichte aanpak radicalisering. Binnen de betrokken organisaties zijn vaste contactpersonen die het aanspreekpunt vormen en die bekend zijn met signalering. Om ook externen te betrekken is een presentatie gegeven in het aandachtsfunctionarissenoverleg PGA over het herkennen van signalen van radicalisering. Een basistraining herkennen radicalisering is gegeven aan Werk en Inkomen Lekstroom (WIL), ook medewerkers van woningcorporaties zijn hierbij aangehaakt. De wens is om in 2020 een bondgenotenoverleg op te zetten.

Ambitie: Cybercrime/Digitale Veiligheid

Inwoners en ondernemers weten wat te doen om te voorkomen dat ze slachtoffer worden van cybercrime en wat te doen als men slachtoffer is geworden.

Resultaat:

In 2017 is hier een communicatiecampagne voor opgezet. Ook in de veiligheidskranten is hier aandacht aan besteed.

Ambitie: Huiselijk geweld

Uiterlijk in 2020 weten professionals en inwoners waar ze met signalen van huiselijk geweld terecht kunnen. Nieuwegein sluit aan bij de aanpak en doelstellingen uit de regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling.

Resultaat:

Gebruik van de meldcode is onder professionals gestimuleerd. Dit heeft tot een toename in meldingen bij Veilig Thuis geleid. Om inwoners te informeren zijn meerdere artikelen in de Molenkruier verschenen en op City heeft de expositie #Zie twee keer gestaan met grote foto's waar slachtoffers en daders van huiselijk geweld in beeld werden gebracht en waarbij een ervaringsdeskundige gesprekken met winkelend publiek hierover heeft aangeknoopt. Nieuwegein participeert in de regionale adviesgroep Huiselijk Geweld.

Ambitie: Overvallen

Uiterlijk in 2020 start na elke overval een traject van nazorg. Via het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) zijn ondernemers geïnformeerd en getraind in het omgaan met overvallen.

Resultaat:

Door het zeer geringe aantal overvallen wordt per situatie gekeken wat er nodig is. Dit is een maatwerkaanpak.

Ambitie: Hennep

Uiterlijk in 2017 is de doorlooptijd van de bestuurlijke aanpak bij alle meldingen van overtredingen Opiumwet maximaal 3 maanden vanaf het moment dat een hennepkwekerij is geconstateerd door de politie.

Resultaat:

Het aantal hennepkwekerijen is de laatste jaren aan het afnemen. In 2019 is twee keer een drugsfab (synthetische drugs) opgerold door de politie. Op verzoek van de taskforce Georganiseerde Ondernemende Criminaliteit is er een werkgroep opgericht om het proces van de bestuurlijke rapportage te verbeteren. Doel is om de rapportages inhoudelijk te verbeteren en de doorlooptijd te verkorten.

Ambitie: Mensenhandel

Voor het einde van 2018 is een signaleringsroute ontwikkeld waar signalen gemeld kunnen worden en worden deze signalen allemaal integraal gewogen en waar nodig opgepakt.

Resultaat:

Met het inrichten van het lokaal overleg ondermijning is dit ook de plek waar signalen over illegale prostitutie/mensenhandel aan de orde komen. Dit overleg heeft als doel om signalen verder uit te diepen en vervolgens te besluiten welke interventie moet worden ingezet. Tot nu toe worden signalen reactief opgepakt.

Ambitie: Bibob

Voor het einde van 2017 zijn de processen rondom Bibob vereenvoudigd, korter en geborgd in de organisatie. Uiterlijk in 2020 passen we de Wet Bibob actief toe op subsidie aanvragen en aanbestedingstrajecten.

Resultaat:

Het Bibob Beleid is in 2018 herzien en dit is door middel van presentaties in de organisatie kenbaar gemaakt. Nieuw aan het beleid is dat het meer risico gestuurd wordt ingezet op basis van een indicatorenlijst. Ook is de mogelijkheid gecreëerd om, voorafgaande aan een overeenkomst of vergunning, een partij op de integriteit te kunnen screenen. Zo weten we al in een vroege fase met welke partijen we van doen hebben.

Ambitie: Persoonsgerichte Aanpak (PGA)

Uiterlijk eind van 2018 is het integraal oppakken van signalen lokaal geïmplementeerd.

Resultaat:

Lokale PGA is geïmplementeerd. Aanpak is belegd bij het regieteam. In de organisatie zijn diverse PGA- experts. Twee keer per jaar wordt er een overleg georganiseerd met interne en externe aandachtsfunctionarissen PGA.

In 2019 is er een nieuw systeem geïmplementeerd PGA-X dat samenwerking in de keten op een veilige manier mogelijk maakt.

Ambitie: Top-X

We blijven werken volgens de methode van de Top-X aanpak en dragen bij aan het op casusniveau realiseren van maatwerkoplossingen binnen de mogelijkheden die wij als gemeente daarvoor beschikbaar hebben.

Resultaat:

Twee keer per jaar vindt de herijking van de Top-X-lijst plaats in het veiligheidsoverleg. Op dit moment staan er 12 personen op de Top-X lijst. In 2019 zijn er 5 personen uitgestroomd. In totaal vanaf de start van Top-X in 2015 hebben er 32 personen op de lijst gestaan. 18 zijn er weer uitgestroomd. Er kunnen twee redenen zijn om uit te stromen: 1. er is voortuitgang geboekt op de leefgebieden 2. Alle mogelijke interventies zijn ingezet, maar desondanks levert dit geen resultaat op. In het laatste geval wordt de persoon dan nog wel door politie gemonitord.

Conclusie kwalitatieve ambities

Uit het voorgaande blijkt dat er in het huidige IVP veel ambities zijn opgenomen.

We kunnen concluderen dat veel ambities zijn behaald. De geprioriteerde thema's Ondernijning en Jeugdoverlast- en criminaliteit vragen om in het nieuwe IVP opnieuw geprioriteerd te worden. Hier is de afgelopen jaren veel op ingezet en om effectief te zijn moeten we die inzet blijven volhouden.

De les die we kunnen trekken voor een nieuw IVP is om minder ambities te formuleren en meer focus aan te brengen. Wat we doen, doen we goed. Ook moet bij het opstellen van de ambitie al helder zijn hoe dit de komende jaren te monitoren is. Zeker bij onderwerpen als 'ondernijning' zal dit een combinatie zijn van cijfers en kwalitatieve informatie over de aanpak. In het IVP zullen de ambities op hoofdlijnen worden geformuleerd. In het Uitvoeringsplan volgt een concretere uitwerking welke acties nodig zijn om de ambities te realiseren.

2.5 EVALUATIE IVP ORGANISATORISCH

Naast de evaluatie van de kwantitatieve en kwalitatieve ambities uit het huidige IVP is het ook nuttig om organisatorisch te kijken waar nog kansen liggen.

Samenwerken

Veiligheid raakt vele thema's. Met het huidige IVP is een start gemaakt om meer integraal te werken. Dat willen we voortzetten en verder uitbouwen. Samenwerking intern en extern is belangrijk. Het IVP is niet alleen een plan van OOV, maar dient ook draagvlak te hebben bij andere afdelingen binnen de gemeente, binnen de samenleving en bij externe partners. Het alert zijn op signalen van ondermijning vraagt iets van de gehele organisatie, maar ook van bewoners en ondernemers. De samenwerking met partners in de veiligheidsketen is essentieel. Zonder partners als politie, woningcorporaties en jongerenwerk kunnen we niet effectief zijn. *Alleen ga je sneller, samen kom je verder!*

Verhogen meldingsbereidheid

Bij vaststelling van het vorige IVP heeft de raad een motie ingediend om te zorgen dat er meer aandacht in het Uitvoeringsplan (UVP) komt voor het verhogen van de meldingsbereidheid. Stimuleren van de meldingsbereidheid is in alle veiligheidsprojecten als speerpunt opgenomen. Ook in de veiligheidskrant die in 2017, 2018 en 2019 is verschenen is hiervoor een nadrukkelijke oproep geweest. Bij de uitvraag onder professionals komt een aantal keer naar voren dat er onder bewoners angst bestaat om te melden. Mensen durven niet te melden, omdat ze bang zijn voor tegenreacties. Uiteraard bestaat Meld Misdaad Anoniem, maar dat zou niet de oplossing moeten zijn. Het geeft de complexiteit van dit thema aan; we willen dat mensen meer melden en juist niet dat er angst bestaat om te melden. Zonder meldingen komen zaken ook niet aan het licht en kan er niet aan een oplossing worden gewerkt.

Het vertrouwen dat burgers in de overheid hebben is een landelijk thema gezien de vele protesten de afgelopen maanden. Iedereen heeft een steentje bij te dragen aan de veiligheid. Ook bewoners hebben daar een belangrijke rol in. Een belangrijke voorwaarde om te melden is dat er vertrouwen is dat er wat met de melding gebeurt en dat daar terugkoppeling op volgt. Daarnaast blijft het belangrijk om transparant te zijn wat er wel en niet mogelijk is.

3. VEILIGHEIDSGEVOEL & BEVINDINGEN

Dit hoofdstuk gaat dieper in op de veiligheidsbeleving en veiligheidsgevoel van Nieuwegeinse bewoners.

3.1 VEILIGHEIDSGEVOEL & ONDERZOEK

Onderzoek naar veiligheidsgevoel

Veiligheidsgevoel is de beleving waarop mensen veiligheid ervaren. Dit wordt ook wel aangeduid als 'subjectieve veiligheid'. Dit is tevens ook de tegenhanger van objectieve veiligheid, wat alleen betrekking heeft op de feitelijke veiligheidscijfers. Subjectieve veiligheid geeft aan hoe mensen veiligheid beleven en waarnemen. Veiligheidsgevoel kan per persoon en per situatie verschillen. Er wordt al decennia lang onderzoek gedaan naar subjectieve veiligheid en hoe dit beïnvloed wordt. Ook in Nieuwegein wordt aandacht besteed aan het veiligheidsgevoel. Zo gaf onderzoeker Remco Spithoven in zijn lezing aan de raad voor de strategische verkenning veiligheid aan dat ook gebeurtenissen elders in de wereld van invloed kunnen zijn op het veiligheidsgevoel van inwoners van Nieuwegein. Bijvoorbeeld de aanslagen in Christchurch hadden ook impact op bewoners van Nieuwegein. Het is belangrijk dat alle bewoners en ondernemers zich veilig voelen in Nieuwegein. Op een aantal factoren kunnen we als gemeente invloed uitoefenen als het bijvoorbeeld om fysieke aspecten gaat, het bevorderen van de sociale cohesie. Echter iemands persoonlijke gemoedstoestand en gebeurtenissen elders in de wereld vallen niet in die invloedssfeer.

In 2018 is door het team Onderzoek & Statistiek van de gemeente Nieuwegein een onderzoek uitgevoerd naar de veiligheid en leefbaarheid in Nieuwegein. De belangrijkste resultaten zijn in de tabellen hieronder weergegeven. Het is belangrijk om te vermelden dat er twee verschillende onderzoeksrapporten zijn geraadpleegd voor dit hoofdstuk. De onderzoeken zijn allebei op een andere manier uitgevoerd en hebben allebei een andere populatie.

Onveiligheidsgevoel Nieuwegein

	2014	2016	2018	2018 t.o.v. 2014
Inwoners die zich vaak/soms onveilig voelen	23%	24%	27%	+4%
Inwoners die zich vaak/soms onveilig voelen in Nieuwegein	25%	26%	29%	+4%
Inwoners die zich vaak/soms onveilig voelen in eigen wijk	19%	19%	21%	+2%
Beleving overlast jeugd (vaak/soms)	52%	49%	46%	-6%
Beleving onveiligheid overlast omwonenden (vaak/soms)	36%	37%	38%	+2%
Beleving drugsoverlast (vaak/soms)	17%	19%	21%	+4%
Beleving onveiligheid autokraak (vaak/soms)	19%	20%	20%	+1%
Beleving onveiligheid woninginbraak (vaak/soms)	62%	60%	58%	-4%

Bron: leefbaarheid & veiligheidsonderzoek gemeente Nieuwegein (LVO)

Uit de tabel op de vorige pagina kan geconcludeerd worden dat het onveiligheidsgevoel toeneemt in Nieuwegein. De categorieën 'beleving jeugd en -woninginbraak' zijn afgenomen, alle andere categorieën uit het onderzoek m.b.t. onveiligheidsgevoel zijn toegenomen. Ondanks het feit dat deze twee categorieën afgenomen zijn hebben deze nog wel een groot aandeel op het onveiligheidsgevoel van bewoners.

Veiligheidsbeleving Nieuwegein

	2016	2018	2018 t.o.v. 2016
Veiligheidsbeleving	7,1	7,0	-1,4%
Sociale overlast	8,0	7,8	-2,5%
Veiligheidsgevoel	6,3	6,1	-3,2%

Bron: Sociale Kracht Monitor 2018

Uit de Sociale Kracht Monitor 2018 blijkt dat de veiligheidsbeleving van bewoners van Nieuwegein redelijk positief is met het cijfer zeven. Er zit een groot verschil tussen de ervaren sociale overlast en het veiligheidsgevoel. Het veiligheidsgevoel is in 2018 licht afgenomen ten opzichte van 2016.

Rapportcijfer waardering woonwijk en onveiligheidsgevoel in Nieuwegein volgens bewoners

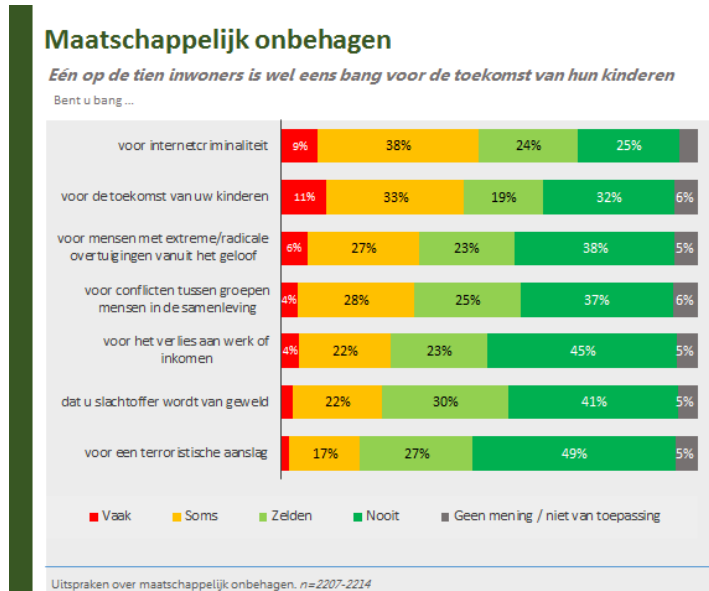
Wijk	2018	2016	2014	Onveiligheidsgevoel % 2018	Onveiligheidsgevoel % 2016
Nieuwegein	7,3	7,4	7,4	27%	24%
Batau-Noord	7,2	7,4	7,3	31%	21%
Batau-Zuid	7,0	7,2	7,1	31%	27%
Blokhoeve	7,5	7,1	7,1	20%	17%
Huis de Geer	7,4	7,4	7,5	24%	34%
Zuilenstein	7,4	7,4	7,5	21%	23%
Galecop	7,7	7,8	7,8	20%	17%
Jutphaas- Wijkersloot	7,1	7,3	7,3	32%	27%
Stadscentrum	7,0	6,6	6,9	49%	43%
Merwestein	6,6	6,7	6,4	24%	30%
Doorslag	7,4	7,4	7,3	20%	24%
Fokkesteeg	6,7	6,8	6,9	28%	27%
Hoog- Zandveld	7,4	7,5	7,5	25%	24%
Zandveld	7,4	7,2	7,4	22%	27%
Vreeswijk	8,1	8,0	8,3	27%	17%
Lekboulevard	7,8	7,5	7,6	31%	15%

Bron: leefbaarheid & veiligheidsonderzoek gemeente Nieuwegein 2018

In het LVO is ook onderzocht wat voor waardering bewoners hun eigen wijk geven. Uit de tabellen blijkt dat de waardering van de woonwijk dicht in de buurt komt van de veiligheidsbeleving volgens bewoners. Uit de tabel van het LVO blijkt dat over het algemeen een daling van de waardering van de woonwijk gepaard gaat met een toename van het onveiligheidsgevoel in een woonwijk. Echter zijn er ook wijken in Nieuwegein waar het onveiligheidsgevoel juist afneemt. Ondanks de toename van het onveiligheidsgevoel ligt het gemiddelde waarderingscijfer nog wel hoog (7,3) en is dit de afgelopen vier jaar stabiel.

Toekomstverwachting veiligheid Nieuwegein

Aan bewoners is gevraagd, gericht op de toekomst, waar zij bang voor zijn. Hieruit blijkt dat 47% bang is voor internetcriminaliteit, 44% voor de toekomst van hun kinderen en 33% voor mensen met extreme/radicale overtuigingen vanuit het geloof.

Bron: Sociale Kracht Monitor 2018

Percentage dat zich medeverantwoordelijk voelt voor de veiligheid en leefbaarheid in de wijk

In het LVO is ook uitraag gedaan met de vraag in welke mate bewoners zich verantwoordelijk voelen voor de veiligheid en leefbaarheid in hun wijk. Deze resultaten zijn opgenomen in de tabel hieronder. Uit de tabel blijkt dat bewoners van Nieuwegein zich over het algemeen verantwoordelijk voelen voor de veiligheid en leefbaarheid in hun wijk.

Wijk	2018	2016	2014
Nieuwegein	85%	85%	86%
Stadscentrum	82%	76%	79%
Merwestein	82%	81%	78%
Jutphaas/Wijkersloot			
Zuilenstein/Huis de Geer/Blokhoeve	85%	85%	88%
Batau-Zuid	88%	83%	84%
Batau-Noord	86%	82%	85%
Doorslag	88%	90%	84%
Galecop	87%	87%	85%
Fokkesteeg	77%	83%	87%
Vreeswijk	86%	89%	87%
(Hoog)-Zandveld/Lekboulevard	87%	86%	87%

Eigen bijdrage van bewoners ter behoeve van de veiligheid

Wijk	Ik bel 112 bij verdachte situaties	Ik ben lid van een WABP	Ik ben alert als ik in mijn wijk ben	Ik ben lid van Burger net	Ik houd een oogje in het zeil voor mijn burens	Ik houd me niet met de veiligheid bezig	Weet ik niet
Stadscentrum	19%	10%	37%	2%	38%	26%	10%
Merwestein	38%	11%	43%	6%	34%	18%	11%
Jutphaas/Wijkersloot	39%	6%	54%	12%	63%	12%	6%
Zuilenstein/Huis de Geer/Blokhoeve	37%	22%	54%	13%	66%	9%	5%
Batau-Zuid	37%	22%	54%	16%	67%	8%	5%
Batau-Noord	36%	21%	56%	17%	63%	10%	3%
Doorslag	37%	17%	56%	17%	69%	9%	3%
Galecop	40%	19%	46%	17%	58%	14%	4%
Fokkesteeg	44%	17%	53%	20%	60%	13%	5%
Vreeswijk	41%	12%	56%	16%	67%	9%	4%
(Hoog)-Zandveld/Lekboulevard	35%	13%	52%	14%	69%	10%	5%

Bron: leefbaarheid & veiligheidsonderzoek gemeente Nieuwegein

In het LVO is aan bewoners gevraagd wat hun eigen bijdrage is ter behoeve van de veiligheid in Nieuwegein. Hieruit blijkt bewoners voornamelijk alert zijn in hun eigen wijk en dat zij een oogje in het zeil houden voor hun burens. Wat opvalt is dat de participatie in de wijken Stadscentrum en Merwestein over het algemeen het laagst is in Nieuwegein. Ook geeft hier relatief gezien het meeste aantal bewoners aan zich niet bezig te houden met de veiligheid.

Conclusie

Uit bovenstaande gegevens kan worden geconcludeerd dat het veiligheidsgevoel over het algemeen licht afneemt bij de bewoners van Nieuwegein. In de periode 2014-2018 is, op beleving overlast jeugd en beleving woninginbraak na, bij iedere categorie sprake van een toename van het onveiligheidsgevoel van bewoners. Ondanks de afname bij de categorieën 'beleving woninginbraak en jeugd overlast' blijft het aandeel van onveiligheidsgevoel bij deze categorieën erg hoog (58% en 46%). De veiligheidsbeleving omtrent autokraak blijft gedurende de periode stabiel rond de 20%. Bewoners van Nieuwegein houden zich bezig met de veiligheid in hun wijk.

Het onveiligheidsgevoel in het algemeen en in Nieuwegein neemt bij bewoners met 4% toe. Verder is het onveiligheidsgevoel van bewoners in hun eigen wijk toegenomen met 2%. De Sociale Kracht Monitor bevestigt het beeld dat gecreëerd wordt vanuit het Leefbaarheid & Veiligheidsonderzoek. Uit de Sociale Kracht Monitor blijkt dat het veiligheidsgevoel afneemt onder de bewoners van Nieuwegein.

Bewoners geven aan dat zij zich verantwoordelijk voelen voor de veiligheid en leefbaarheid in hun wijk. Echter blijkt dat bewoners niet altijd weten wat zij kunnen doen om de veiligheid te verbeteren. Uit het LVO blijkt dat bewoners niet altijd alle maatregelen gebruiken die zij kunnen nemen (Burgernet, WABP, 112 bellen etc.). Het is daarom als gemeente belangrijk om bewoners hierin te blijven faciliteren en bewoners te informeren over de maatregelen die zij zelf kunnen nemen om de veiligheid en leefbaarheid in hun wijk te verbeteren

Participatie

Wat vinden inwoners belangrijke onderwerpen?

Onderdeel van de strategische verkenning veiligheid van de raad was het voeren van wijkgesprekken in Blokhoeve en Fokkesteeg.

Daar kwam duidelijk naar voren dat veiligheid en leefbaarheid nauw met elkaar verbonden zijn. Onderwerpen die leven onder inwoners zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Dit maakt het fijn om in Nieuwegein te wonen:	Dit maakt het minder fijn om in Nieuwegein te wonen:
Groene wijken	Autokraken
Veel voorzieningen	Verkeersonveiligheid (te hard rijden in woonwijken, parkeeroverlast)
Bereikbaarheid	Achterstallig onderhoud groen en rommel op straat
Veel sociale cohesie	Weinig sociale cohesie
Rustig	Vernielingen
Social medianetwerk om te weten wat er speelt in de buurt	Drugsoverlast
	Gevoel van onveiligheid door slecht verlichte plekken

Vanuit een wijkplatform:

"Is niet te zeggen wat er speelt in de wijk, want dat is per buurt verschillend"

Dit sluit aan bij de gedachte veiligheid is maatwerk.

3.2 SAMENVATTING BEVINDINGEN PROFESSIONALS

In het vorige hoofdstuk is dieper ingegaan op het veiligheidsgevoel van bewoners van Nieuwegein. Om dit wijkbeeld te versterken is aan verschillende professionals gevraagd welke ontwikkelingen zij zien in hun wijk/gebied.

Om een goede uitvraag tot stand te laten komen zijn verschillende vragen uitgezet bij diverse professionals. De volgende vragen zijn uitgezet bij professionals:

- Wat is de top drie aan veiligheidsproblemen in jouw wijk?
- Welke veiligheidsontwikkelingen heb je de afgelopen drie jaar in jouw wijk gezien?
- Het IVP is gericht op de komende vier jaar. Met welke zaken dienen we rekening te houden? Welke trends verwacht je in de volgende periode?
- Welke (maximaal) 3 ontwikkelingen/trends, gezien vanuit jouw expertise, zijn er in de afgelopen jaren geweest die de veiligheid en/of de aanpak van de onveiligheid hebben beïnvloed (in de gemeente Nieuwegein) en op welke wijze?
- Welke (maximaal) 3 ontwikkelingen/trends, gezien vanuit jouw expertise, verwacht je in de komende jaren (2020-2024), die de veiligheid en/of de aanpak van onveiligheid gaan beïnvloeden (in de gemeente Nieuwegein) en op welke wijze?
- Heb je wensen/ behoeften waar we als gemeente Nieuwegein mee aan de slag zouden moeten gaan in het nieuwe integrale veiligheidsplan (strategisch) of uitvoeringsplan (praktisch)?

Voorkomende onderwerpen en hun betekenis

Professionals geven in de uitvraag aan dat verschillende onderwerpen terugkomen. Deze komen ook terug in de woordwolk om zo een beter beeld te illustreren. Sommige onderwerpen worden vaker genoemd dan anderen. Onderwerpen die vaak genoemd zijn hebben betrekking op het volgende:

- Ondernijning; het vermengen van de onderwereld met de bovenwereld. Criminelen maken gebruik van aspecten van de bovenwereld om hun verdiensten te witwassen en het bevoegd gezag te ondernijnen.
- Criminele-jeugd; jeugdigen die zich bezighouden met criminele activiteiten dan wel onderdeel zijn van een crimineel netwerk of waarvan vermoedens zijn dat zij behoren tot een crimineel netwerk of risico lopen dit netwerk te betreden.
- GGZ-problematiek; personen die extra zorg nodig hebben vanwege sociaal/emotionele problemen en ook extra risico vormen voor de maatschappij vanwege hun gedrag.
- Drugsoverlast; de handel en het gebruik van soft- & harddrugs en alle problematiek die dit met zich meebrengt. Denk hierbij aan gevaarlijke situaties en personen en overlastgevendende situaties in een woonwijk.
- HIC; High Impact Crimes, misdrijven met grote (emotionele) impact op het slachtoffer. Voorbeelden hiervan zijn: Gewelddelicten, woninginbraak, overval of straatroof.
- Intensiviteit; de mate van heftigheid en complexiteit waarin problemen en gedrag zich voordoen binnen het veiligheidsdomein.
- Capaciteit; hoeveelheid personeel, middelen, inzet en kennis die beschikbaar is vanuit de (lokale)overheid om criminaliteit te bestrijden en aan te pakken.
- Meldingsbereidheid; de mate waarin bewoners en bedrijven bereid zijn om misdrijven en signalen hiervan te melden bij een bevoegde instantie.
- Gedragsverandering; het veranderen van het getoonde gedrag door mensen met betrekking tot veiligheidsproblematiek.
- Vergrijzing; toenemende mate van ouderen/senioren in een stad of wijk.

De genoemde onderwerpen zijn breed omvattende begrippen die plaatsvinden in een bepaalde context en ook onderling verband kunnen hebben. Daarnaast komen vaak meer problemen bij een onderwerp kijken dan op het eerste moment verwacht wordt. Met name ondernijning is een breed overkoepelend thema waar veel problematiek uit voortvloeit. Naast de objectieve veiligheid hebben sommige van deze onderwerpen ook invloed op het (on)veiligheidsgevoel van bewoners in een wijk. Niet elk onderwerp is zichtbaar voor bewoners, maar sommige juist weer heel erg. Bewoners hebben niet altijd direct last of hinder van een onderwerp maar voelen wel dat de sfeer in een wijk veranderd. Denk hierbij aan jeugdoverlast, capaciteit van bevoegd gezag, drugsoverlast en verwarde personen.

Ontwikkelingen de afgelopen drie jaar

Ook is aan professionals gevraagd wat hun de afgelopen drie jaar is opgevallen met betrekking tot het onderwerp veiligheid. Hierin zijn verschillende punten naar voren gekomen. Een belangrijk punt, dat voornamelijk aangegeven wordt door politie, is dat er een afname is in de traditionele criminaliteit (HIC's en laagdrempelige criminaliteit). Dit is ook terug te zien in de geregistreerde criminaliteitscijfers. Tegelijkertijd geven andere partijen aan, zoals jongerenwerk, woningcorporaties en maatschappelijke ontwikkeling, dat zij meer signalen binnen krijgen of zelf constateren dat er andere (on)veiligheidskwesties spelen in de wijken. Voorbeeld hiervan is dat er een toename is van GGZ-problematiek.

Ook zien zij dat de jeugd zich met andere (foute) activiteiten bezighoudt en ook op een andere manier. De problematiek met jeugd(groepen) is tegenwoordig heftiger en minder opvallend. Daarnaast geven professionals aan dat veiligheid samenhangt met de sociale cohesie, leefbaarheid en fysieke inrichting van een buurt of wijk. Wil er een betere veiligheidssituatie bereikt worden dan moet er gekeken worden naar een integrale aanpak. Wat opvalt is dat er overeenkomsten en verbanden zijn tussen de genoemde onderwerpen, en tussen de betrokkenen. Belangrijk is om te noemen dat niet bij alle onderwerpen sprake is van overeenkomsten of onderling verband. Sommige gevallen of situaties vinden heel lokaal in een specifieke buurt of straat plaats. Het is daarom ook belangrijk om per wijk of buurt naar maatwerk te kijken. Niet iedere wijk heeft namelijk te maken met dezelfde problematiek.

Toekomstbeeld

De aangegeven situaties hebben gevolgen voor de toekomst. Naar verwachting van professionals zullen de eerder genoemde problemen (GGZ-problematiek, criminele-jeugd, drugsoverlast etc.) de komende jaren een grotere rol gaan spelen. Het is daarom van belang dat er een aanpak tot stand komt om deze onderwerpen te bestrijden en een veilige situatie te waarborgen.

Professionals geven aan dat de huidige aanpak niet altijd toereikend is. Als overheid moeten we meer kennis hebben over nieuwere vormen van criminaliteit. Het onderwerp cybercrime is bijvoorbeeld een ontwikkelthema. Ook op het gebied van samenwerken valt nog resultaat te behalen. Om een goede aanpak tot stand te laten komen is het belangrijk dat professionals bij elkaar op één lijn komen om een integrale aanpak op te stellen voor de problematiek. De problematiek heeft namelijk niet betrekking op één plek of groep maar hangt vaak samen met elkaar. Wil er goed repressief opgetreden worden tegen deze problemen dan zal hiervoor een integrale aanpak van de professionals vereist zijn.

Tegelijkertijd geven professionals aan dat er ook meer gekeken moet worden naar preventie. Wat kan er gedaan worden om deze problemen te voorkomen? Wat zijn de rollen en taken van de verschillende professionals? Preventie vraagt om een langere termijn inzet. De overgang van jeugd van basisschool naar voortgezet onderwijs is een heel cruciale en is belangrijk om die overgang te monitoren om te voorkomen dat kwetsbare jongeren in de criminaliteit belanden.

Daarnaast kwam de wens naar voren voor meer maatwerk. Het is daarom van belang dat professionals met elkaar blijven communiceren en overleggen over de aanpak.

Verwachtingen gemeente Nieuwegein

Professionals geven aan dat er gekeken moet worden naar nieuwe manieren en methoden om de problematiek aan te pakken. Op verschillende vlakken zijn verbeteringen mogelijk ten behoeve van de samenwerking en effectiviteit. Eerder is aangegeven dat er zowel preventief als repressief gekeken moet worden naar nieuwe methoden en verbeteringen.

Aangezien de complexiteit en intensiviteit van de problematiek toeneemt en er vaker verschillende instanties betrokken zijn, moet er gekeken worden naar een verbetering van de samenwerking maar ook het kunnen leveren van maatwerk waar dit gewenst is. Op het gebied van ondermijning is het wenselijk dat bewoners, bedrijven en overheid/politie meer in verbinding zijn met elkaar. Op deze manier vindt er betere signalering plaats.

Dit geldt ook voor de jeugdproblematiek die zich voordoet op scholen en de problematiek rondom verwarde personen. Betrokkenen moeten meer in verbinding komen met elkaar om het probleem echt aan te kunnen pakken. Dit heeft ook gevolgen voor de efficiëntie, wat weer leidt tot een afname in de kosten om het probleem aan te pakken. Om de efficiëntie en effectiviteit te verbeteren moet er meer gekeken worden naar mogelijkheden met preventieve maatregelen. Vervolgens moeten de genomen maatregelen en gekozen aanpak ook gemonitord, geëvalueerd en zo nodig bijgesteld worden.

4. TRENDINVENTARISATIE

4.1 TRENDINVENTARISATIE THEMATISCH

Vanuit Bureau RVS is ook een regionale trendinventarisatie uitgevoerd (Inventarisatie veiligheidstrends 2019). In deze trendinventarisatie worden in willekeurige volgorde de belangrijkste veiligheidstrends bij elkaar gebracht die in diverse trendrapportages (van Wetenschap en Overheid) zijn weergegeven. Ze beschrijven de ontwikkelingen die naar verwachting de komende jaren grote impact hebben op de openbare orde en veiligheid in Nederland en mogelijk ook in Midden-Nederland. We maken hierbij een onderscheid tussen de trends met directe impact op veiligheid en de meer maatschappelijke.

- **Toename digitale dreiging**

Door alle trendwatchers wordt gewezen op de transformatie van onze samenleving als gevolg van voortgaande digitalisering. Deze transformatie raakt de hele samenleving, zowel publiek als privaat. Traditionele vormen van criminaliteit integreren steeds meer met digitale criminaliteit. Denk hierbij aan (online) fraude en het aanbieden van illegale prostitutie via internet. De digitale dreiging heeft ook betrekking op ondermijning. Een voorbeeld hiervan is het darkweb. Het darkweb wordt gebruikt door criminelen voor de verkoop en aanschaf van illegale producten en diensten. Hierbij kan gedacht worden aan wapens, drugs, telefoons die afgeschermd zijn, maar ook het inhuren van hackers e.d. Volgens de trendwatchers blijft de maatschappelijke weerbaarheid achter op de toenemende digitale dreiging. Cybercriminaliteit wordt qua omvang – maar het heeft een veel grotere impact – de fietsendiefstal van de toekomst.

- **Groei georganiseerde ondermijnende criminaliteit**

De effecten van georganiseerde ondermijnende criminaliteit zijn moeilijk om te overschatten. Volgens deskundigen zal deze vorm van criminaliteit de aankomende jaren alleen maar toenemen. Dit als gevolg van het voortduren van crises aan de randen van Europa als bron van mensensmokkel en illegale prostitutie. Ook de vraag naar zaken zoals drugs, wapens en witwassen neemt ieder jaar toe.

Op basis van het regionale ondermijningsbeeld van de politie en diverse instanties blijkt dat in Midden-Nederland drugs de grootste en meest ingrijpende problematiek is. De organisatie en middelen die de criminelen gebruiken worden steeds professioneler en lastiger om te bestrijden. Het verdienmodel van drugs is ongekend. Om dit verdienmodel tot stand te laten komen, gebruiken criminelen bedrijven en kwetsbare locaties. Ook gebruiken zij diverse functionarissen zoals notarissen, advocaten en makelaars om hun verdiensten te realiseren. De overheid heeft hierdoor moeite om als een eenheid op te treden tegen de criminelen.

- **Daling traditionele criminaliteit**

De geregistreerde criminaliteit neemt sinds 2012 fors af in Midden-Nederland. Met name de HIC-misdrijven nemen af. Dit kan verklaard worden door de dubbele vergrijzing die op het moment actief is. Deze vergrijzing brengt echter ook risico's met zich mee. Ouderen worden in toenemende mate zichtbaar als een kwetsbare doelgroep voor o.a. oplichting, babbeltucs e.d.

- **Toename incidenten kwetsbare personen**

In de afgelopen jaren zijn vaker incidenten geregistreerd waarbij een kwetsbaar/verward persoon betrokken was. Door de eerder genoemde vergrijzing zijn er meer personen op oudere leeftijd die o.a. dement kunnen zijn. Dit zorgt ervoor dat er meer kwetsbare en verwarde personen aanwezig zijn in de maatschappij. Dit in combinatie met reizende thuis- en daklozen zorgen voor een toename in de registratie van incidenten met verwarde personen. Het is echter lastig om een specifieke oorzaak voor dit probleem te geven. Er zijn veel factoren van invloed. Denk hierbij aan bezuinigingen, armoede en woningnood.

Ondanks deze ontwikkelingen blijft de noodzaak voor de aanpak van verwarde personen groot. Dit leidt tot een grotere vraag naar interventies op dit gebied.

- **Dreiging van terrorisme**

Deskundigen spreken de verwachting uit dat de dreiging van terrorisme de komende jaren onverminderd hoog blijft. Dit zou met name komen door de jihadistische dreiging. Het NCTV geeft aan dat het dreigingsniveau aanzienlijk is (niveau 3 van 5), wat wil zeggen dat de kans op een aanslag in Nederland voorstelbaar is.

- **Groei van sociale tegenstellingen in de samenleving**

Uit diverse rapportages blijkt dat er een groei is van het aantal sociale tegenstellingen in de Nederlandse samenleving. Het Nationaal Veiligheidsprofiel 2016 benoemt de dreiging die uitgaat van polarisatie en extremisme, zoals spanningen tussen links en rechts. Er wordt gewezen op een langer bestaand gevoel van onvrede over de integratie van minderheden, de jihadistische dreiging en de kwaliteit van de samenwerking tussen de Haagse politiek en Europa. De toenemende afstand tussen de bevolkingsgroepen is in het kader van mogelijke verstoringen van de openbare orde verontrustend. De thema's 'zwarte piet' en 'vluchtelingenopvangcentra' leiden regelmatig tot stevige debatten. Deze sociale spanningen kunnen bij een incident ook tot ontbranding komen. Hiernaast kan het ook leiden tot een afname van het vertrouwen in de overheid of maatschappij.

- **Het overslaan van politieke onrust naar diasporagemeenschappen³**

Het Nationaal veiligheidsprofiel 2016 wijst op de dreiging die uitgaat van buitenlandse mogendheden met diaspora-gemeenschappen in Nederland die trachten controle uit te oefenen over die gemeenschappen. Hiermee schenden zij de soevereiniteit van Nederland, maar ook de grondrechten van Nederlandse burgers. Buitenlandse mogendheden kunnen zich op deze manier ook bezig houden met ongewenste inmenging in binnenlandse aangelegenheden via (social) media of publieke opinie. De afgelopen jaren zijn er verschillende gevallen bekend waardoor onveiligheidsgevoelens van deze gemeenschappen zijn toegenomen. Hierbij kan gedacht worden aan de demonstraties binnen de Turkse-gemeenschap wat geleid heeft tot bedreigingen, intimidaties, vernielingen en brandstichting.

³ Diasporagemeenschappen verwijst naar de term diaspora. Diaspora is een grootschalige verstrooiing of verspreiding van een volk over diverse delen van de wereld.

5. ANALYSE EN VOORSTEL

In de voorgaande hoofdstukken is diverse informatie aan bod gekomen: veiligheidscijfers, uitkomsten van onderzoeken naar de veiligheidsbeleving onder bewoners, inzichten van professionals, de uitkomsten van de strategische verkenning veiligheid met de raad en verwachte trends voor de toekomst. In dit hoofdstuk staan de volgende vragen centraal: Welke conclusies zijn hier uit trekken? Wat is de veiligheidsopgave in Nieuwegein voor de komende jaren? En welke prioriteiten horen daar bij?

Welke veiligheidsontwikkelingen zijn er?

Er zijn positieve ontwikkelingen. In het huidige IVP zijn autokraak en woninginbraak delicten die geprioriteerd zijn geweest. Deze delicten zijn flink gedaald met respectievelijk bijna 30% en 50% in de afgelopen vijf jaar. De totale criminaliteitscijfers lieten in 2019 ten opzichte van 2015 een daling zien van bijna 16%. In 2019 werd de trend doorbroken van dalende criminaliteitscijfers. Er was een toename van de totale criminaliteit in Nieuwegein van 1% in 2019 ten opzichte van 2018. Het lijkt of de dalende trend plaats maakt voor stabilisering van de criminaliteitscijfers. Delicten die een stijging laten zien zijn onder andere drugshandel,-vervaardiging en bezit, fraude. Ook neemt het aantal meldingen van verwarde personen toe. Zowel uit de cijfers als uit de trendanalyse en de input van professionals blijkt dat er een verschuiving gaande is binnen de delicten die het meest voorkomen. De traditionele delicten nemen af en maken plaats voor nieuwe delicten die niet altijd in cijfers zijn uit te drukken. Een voorbeeld daarvan is ondermijnende criminaliteit. Criminaliteit lijkt meer onder de radar te verdwijnen terwijl in deze 'branche' heel heftige dingen gebeuren. Er gaat veel geld om in deze wereld en ook geweld wordt niet geschuwd. Het gaat niet zo zeer om hoeveel ondermijningscasussen worden opgepakt, maar welke impact er met interventies kan worden bereikt.

Hoe ervaren inwoners de veiligheid?

Hoewel de totale criminaliteitscijfers de afgelopen periode zijn gedaald voelen de inwoners van Nieuwegein zich niet veiliger. Het percentage dat zich soms of vaak niet veilig voelt is licht gestegen van 23 % in 2014 naar 27% in 2018. Het veiligheidsgevoel wisselt sterk per wijk dat laat zien dat we in de veiligheidsaanpak maatwerk moeten leveren. Qua totale veiligheidsbeleving is er niet veel veranderd tussen 2016 en 2018. Het cijfer dat bewoners van Nieuwegein geven over de veiligheidsbeleving is van een 7,1 naar een 7,0 gegaan.

Wat opvalt is dat de cijfers over hoe mensen hun woonwijk waarderen dicht in de buurt komt van de cijfers van de veiligheidsbeleving van bewoners. Er lijkt samenhang te zitten hoe prettig je woont en hoe je de veiligheid ervaart. De aandachtspunten die de raadsleden hebben opgehaald in hun gesprekken in de wijk zijn veelal ook meer leefbaarheidsvraagstukken dan veiligheidsvraagstukken. Veiligheid en leefbaarheid zijn nauw verbonden.

Een opvallend signaal dat vanuit de professionals naar voren komt is dat er onder inwoners angst bestaat om te melden. Dit komt het veiligheidsgevoel niet ten goede. Zonder meldingen van inwoners kunnen zaken niet worden aangepakt.

Wat is de veiligheidsopgave voor Nieuwegein?

De missie in het nieuwe IVP is: *In Nieuwegein is het veilig en voelen bewoners, ondernemers en bezoekers zich veilig.*

Een opdracht in het nieuwe IVP is om het veiligheidsgevoel te verbeteren. We willen dat bewoners, ondernemers en bezoekers zich veilig voelen. Dit vraagt om een verdieping hoe het veiligheidsgevoel wordt bepaald. Laten we als overheid voldoende zien wat we doen? Is er voldoende vertrouwen in de overheid?

Nieuwegein kent als gemeente behoorlijke uitdagingen op het gebied van veiligheid. In vergelijking met gemeenten van ongeveer dezelfde grootte qua inwoners zijn de criminaliteitscijfers aanzienlijk hoger. Nieuwegein heeft te maken met 'stadse' problematiek. Dat vraagt om een ambitieus IVP met duidelijke doelstellingen waarbij de samenwerking met inwoners, ondernemers en veiligheidspartners de sleutel tot succes is. Het vraagt ook lef om te durven kiezen. Om resultaat te bereiken is het nodig om focus aan te brengen.

Zowel vanuit professionals als vanuit de strategische verkenning met de raad komt de nadrukkelijke wens om meer in te zetten op preventie. Voorkomen is beter dan genezen.

Op basis van voorafgaand veiligheidsbeeld en -analyse worden de volgende prioriteiten voorgesteld.

1. **Georganiseerde ondermijnende criminaliteit:** Gezien de omvang van de problematiek, maar ook de blinde vlekken die er nog zijn vraagt dit thema om net als in de vorige IVP periode geprioriteerd te worden. De focus zal liggen op drugs, aanpak van risicolocaties en verdieping van het thema mensenhandel.
2. **Voorkomen van jonge aanwas in de criminaliteit:** Inzetten op het voorkomen dat jongeren in de (drugs-)criminaliteit belanden door het bieden van perspectief. Scholen hebben een belangrijke rol in het contact met de jongeren en te zorgen voor een veilige schoolomgeving.
3. **Effectieve verbinding zorg en veiligheid:** De prioritering van dit thema gaat over hoe procesmatig de verbinding tussen zorg en veiligheid verbeterd kan worden. Bij complexe casussen spelen er altijd meerdere factoren. Iemand belandt niet zomaar in de criminaliteit. Jongeren met licht verstandelijke beperking zijn erg kwetsbaar om geronseld te worden. In Nieuwegein zijn we voorloper omdat we al sinds 2015 een overleg zorg en veiligheid hebben waarbij ook de politie is aangehaakt. De verbinding op bestuurlijk niveau is goed. Deze ontwikkeling dient ook op lager niveau verder doorgezet te worden en vraagt om het beter begrijpen van elkaars taal.

De onderwerpen die passen binnen het thema zorg en veiligheid zijn:

- Aanpak problematische familienetwerken
 - Huiselijk geweld
 - Persoonsgerichte aanpak
 - Polariserende en radicalisering
 - Verwarde personen
 - Woonoverlast
4. **Digitale veiligheid:** dit onderwerp is een ontwikkelthema. Hoe voorkomen we dat inwoners slachtoffer worden van cybercriminaliteit? Regionaal wordt onderzoek gedaan welke interventies ingezet kunnen worden om inwoners en ondernemers weerbaar te maken tegen cybercriminaliteit. Hier willen we op aanhaken om ook in Nieuwegein de weerbaarheid te verbeteren.

Maatwerk

Per wijk kunnen de opgaven anders zijn. In het IVP willen we ruimte creëren voor maatwerkaanpak voor veiligheidsproblemen die zich specifiek op een bepaalde locatie afspelen. Dat kan bijvoorbeeld een hotspotlocatie zijn m.b.t. autokraak, maar ook een woonoverlastcasus. De roep om maatwerk komt nadrukkelijk naar voren, maar is niet nieuw. In Nieuwegein werken we al langere tijd wijkgericht. Wijkcoördinatoren werken nauw samen met wijkagenten en vanaf 2019 ook met de wijkboa's. Zij hebben een belangrijke signalerende functie en pakken zaken nu ook al gezamenlijk op. Ook de aanpak Nypels (Anders doen op het Nypelsplantsoen) is een voorbeeld van maatwerk evenals de Betere Buurten aanpak.

Reguliere inzet

Naast de prioriteiten waar de focus op ligt zijn er ook reguliere werkzaamheden die doorgang dienen te vinden. Deze worden niet allemaal apart in het IVP benoemd, maar vragen wel capaciteit van het team openbare orde en veiligheid.